
ΧΡΟΝΗΣ ΜΠΟΤΣΟΓΛΟΥ Αναδρομική

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για το Δημοτικό

Οργάνωση Εκπαιδευτικού Προγράμματος

Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

Επιμέλεια - Υλοποίηση

Κλεάνθη-Χριστίνα Βαλκανά

Σχεδιασμός εντύπου

Θύμιος Πρεσβύτες, Θεόδωρος Αναγνωστόπουλος (Peak Publishing)

Εκτύπωση

ΜΠΑΞΑΣ Α.Ε.

Το έντυπο αυτό δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της έκθεσης

Χρόνης Μπότσογλου, Αναδρομική

που οργανώθηκε από το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης

και παρουσιάστηκε από τις 28 Ιανουαρίου 2010 έως τις 18 Απριλίου 2010

© ΕΜΣΤ, 2010

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κτίριο Ωδείου Αθηνών, Βασ. Γεωργίου Β' 17-19 & Ρηγίλλης, Αθήνα

Τηλ. 210-9242111-3, Φαξ: 210-9245200, e-mail: protocol@emst.gr

E-mail: anina.valkana@emst.gr

www.emst.gr

http://fixit-emst.blogspot.com

Καλώς ήρθες στην έκθεση του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης **Χρόνης Μπότσογλου, Αναδρομική**.

Ο Χρόνης Μπότσογλου είναι από τους πιο σημαντικούς σύγχρονους Έλληνες καλλιτέχνες. Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1941 και σπούδασε ζωγραφική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα και στο Παρίσι. Υπήρξε για πολλά χρόνια καθηγητής στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας και Πρύτανης, με σημαντικό διδακτικό και καλλιτεχνικό έργο.

Η έκθεση που θα επισκεφτείς σήμερα είναι **αναδρομική**. Αυτό σημαίνει ότι περιλαμβάνει πολλά έργα από ολόκληρη την καλλιτεχνική παραγωγή του καλλιτέχνη, που θα σου δώσουν την ευκαιρία να ανακαλύψεις τα κύρια στοιχεία της δουλειάς του. Τα έργα είναι χωρισμένα σε 7 ενότητες: *Πρώτα έργα* (1954-1965), *Κριτικός ρεαλισμός* (1967-1978), *Λιστριβιά* (1978-1986), *Η εικόνα του σώματος* (1979-1992), *Σελίδες ημερολογίου* (1980-1990), *Προσωπική Νέκυια* (1993-2000), *Αναφορές* (2002-2009). Η κάθε ενότητα περιλαμβάνει κυρίως πίνακες, αλλά και σχέδια, χαρακτηριστικά, καθώς και γλυπτά, με διαφορετική θεματολογία, υλικά και τεχνικές.

Πριν ξεκινήσεις την περιήγησή σου σημείωσε τα εξής για το έργο του καλλιτέχνη:

Η τέχνη του Μπότσογλου είναι **παραστατική**, δηλαδή σε αντίθεση με την αφηρημένη τέχνη που απεικονίζει χρώματα και σχήματα, δεν απομακρύνεται από την αναπαράσταση της πραγματικότητας, είναι επίσης **ανθρωποκεντρική**, δηλαδή έχει ως κύριο αντικείμενό της τον άνθρωπο, και σε πολλές περιπτώσεις είναι **αυτοβιογραφικού χαρακτήρα**, δηλαδή έχει ως αφετηρία της τα προσωπικά βιώματα του καλλιτέχνη. Επίσης, σε όλη την καλλιτεχνική του πορεία ο ζωγράφος ασχολείται με **ενότητες θεμάτων**, δηλαδή με σειρές που έχουν το ίδιο περίπου θέμα, παρουσιασμένο όμως σε πολλαπλές παραλλαγές.

Το έντυπο που κρατάς στα χέρια σου θα σε βοηθήσει παράλληλα με την περιήγηση να κατανοήσεις καλύτερα και να απολαύσεις την τέχνη του ζωγράφου, να προβληματιστείς, να μάθεις και ακόμα να αποκτήσεις ερεθίσματα για να δημιουργήσεις τα δικά σου έργα τέχνης!

Καμπινές, 1964 - Θερμοσίφωνο, 1963

Οι πίνακες της φωτογραφίας ανήκουν στα έργα που ο καλλιτέχνης έκανε σε νεαρή ηλικία, όταν ήταν ακόμα φοιτητής στη Σχολή Καλών Τεχνών. Την περίοδο αυτή, εμπνέεται από καθημερινά αντικείμενα, τα οποία βλέπει γύρω του, όπως το θερμοσίφωνο, ο καμπινές, ο νιπτήρας, η καρέκλα κτλ. και τα ζωγραφίζει χρησιμοποιώντας άλλοτε **λαδομπογιές** και άλλοτε **τέμπερες**. Ο τρόπος που επιλέγει ο ζωγράφος να αναπαραστήσει τα αντικείμενα είναι **ρεαλιστικός**, χωρίς όμως πολλές λεπτομέρειες, με απλές γραμμές και λίγα χρώματα. (Στο ρεαλισμό τα αντικείμενα, τα πρόσωπα και οι σκηνές της ζωής απεικονίζονται όπως ακριβώς είναι.)

Φτιάχνω μόνος μου / μόνη μου

- Ζωγράφησε μια καθημερινή σκηνή, ένα πρόσωπο ή ένα αντικείμενο προσπαθώντας να αποδώσει τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα.

Καμπινές, 1964
Λάδι σε μουσαμά

Θερμοσίφωνο, 1963
Τέμπερα σε χαρτί

Βλέπω, σκέφτομαι, απαντώ

- Γιατί πιστεύεις ότι ο ζωγράφος επιλέγει να ζωγραφίσει αντικείμενα που δεν έχουν καμιά αισθητική ομορφιά, είναι όμως προϊόντα του βιομηχανικού μας πολιτισμού;
- Παρατήρησε προσεκτικά τα δύο έργα. Προσπάθησε να περιγράψεις και να συγκρίνεις την πινελιά, την υφή της ζωγραφικής επιφάνειας (ματιέρα) και τα χρώματα.

Ψάχνω και βρίσκω στην τάξη

- Βρες στοιχεία για το κίνημα του ρεαλισμού στην τέχνη. Συζητήστε στην τάξη για τους καλλιτέχνες του κινήματος, τα θέματά τους, τα υλικά που χρησιμοποιούν και την τεχνοτροπία τους.

Μετρό Α', 1970 (δίπτυχο)

Από το 1970 έως το 1972 ο καλλιτέχνης βρίσκεται στο Παρίσι για μεταπτυχιακές σπουδές. Το διάστημα αυτό παρατηρεί το περιβάλλον γύρω του και ζωγραφίζει μια ενότητα έργων με θέμα το μετρό. Στα έργα της σειράς αποτυπώνει ρεαλιστικά είτε τα στοιχεία του χώρου, δηλαδή τα βαγόνια, τα παράθυρα, τα τούνελ, τις αποβάθρες, τις διαφημιστικές αφίσες, είτε τους ανθρώπους που περιμένουν, κάθονται ή βρίσκονται εγκλωβισμένοι και μόνοι στο εσωτερικό των βαγονιών. Οι πίνακες αυτοί, όπως και άλλοι της ίδιας εποχής, εντάσσονται στο πνεύμα του **κριτικού ρεαλισμού**. Ο Μπότσογλου, μαζί με άλλους καλλιτέχνες που αποτελούν την ομάδα των Νέων Ελλήνων Ρεαλιστών, επιχειρεί μέσα από τα κείμενά του και κυρίως τα έργα του, να ασκήσει κριτική στη νέα καταναλωτική κοινωνία, στα πρότυπα που επιβάλλουν η διαφήμιση και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, στους γρήγορους ρυθμούς και την αποξένωση των ανθρώπων.

Φτιάχνω μόνος μου / μόνη μου

- Κύριο στοιχείο διάρθρωσης του χώρου στα έργα της ενότητας είναι οι οριζόντιες γραμμές και κάποιες καμπύλες. Τις περισσότερες φορές τα έργα είναι δίπτυχα. Προσπάθησε χρησιμοποιώντας και εσύ οριζόντιες γραμμές ή καμπύλες να σχεδιάσεις ένα δίπτυχο που να απεικονίζει ένα βαγόκι.

Μετρό Α', 1970
Ακρυλικό σε χαρτί
(δίπτυχο)

Συμπληρώνω την πρόταση

- Το έργο της εικόνας είναι ρεαλιστικό γιατί
- Οι ανθρώπινες φιγούρες δίνουν την εντύπωση ότι
- Η ατμόσφαιρα που δημιουργείται είναι

Ψάχνω και βρίσκω στην τάξη

- Ψάξε και βρες με τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σου πληροφορίες για το μετρό της Αθήνας. Στους σταθμούς του μετρό υπάρχουν έργα τέχνης γνωστών ελλήνων καλλιτεχνών. Συγκεντρώστε στοιχεία για τους καλλιτέχνες αυτούς και τα έργα τους.

Φρίζα, 1972 (18πτυχο)

Το πιο μεγάλο και σημαντικό έργο της εποχής αυτής είναι ένα **πολύπτυχο** που αποτελείται από 18 πίνακες, η **Φρίζα**. Ακολουθώντας μια γνώριμη πρακτική που σχετίζεται με τον **κινηματογράφο**, ο καλλιτέχνης κατακερματίζει την ενότητα της ζωγραφικής επιφάνειας σε επιμέρους τμήματα που διαδέχονται το ένα το άλλο. Στον κάθε πίνακα, που θυμίζει κινηματογραφικό καρέ, απεικονίζει με ρεαλιστική ακρίβεια επεισόδια εμπνευσμένα από την προσωπική του ζωή, από την καθημερινότητα στο Παρίσι ή από την ταραγμένη κοινωνικοπολιτική κατάσταση στην Ελλάδα.

Βλέπω, σκέφτομαι, απαντώ

- Γιατί πιστεύεις ότι ο ζωγράφος χρησιμοποιεί την κινηματογραφική δομή στο έργο του; Παρατηρώντας τα χρώματα και τον τρόπο απόδοσης των θεμάτων, από ποια άλλη μορφή τέχνης, εκτός από τον κινηματογράφο, νομίζεις ότι έχει επηρεαστεί;
- Από τις εικόνες που μας παραθέτει ο καλλιτέχνης τι εντύπωση σου δημιουργεί για την εποχή στην οποία αναφέρεται; Ποια στοιχεία της κυρίως μας προβάλλει;

Ψάχνω και βρίσκω στην τάξη

- Στο έργο του ο καλλιτέχνης απεικονίζει και σκηνές βίας εμπνευσμένες από την εποχή της δικτατορίας στην Ελλάδα. Βρείτε πληροφορίες για τη δικτατορία στην Ελλάδα και συζητήστε στην τάξη για το θέμα της βίας και της έλλειψης ελευθερίας.

Φτιάχνω μόνος μου / μόνη μου

- Διάλεξε αντικείμενα που χαρακτηρίζουν τη σημερινή εποχή, φωτογράφισέ τα και στη συνέχεια προσπάθησε με τη βοήθεια της φωτογραφίας να τα ζωγραφίσεις ρεαλιστικά, το ένα δίπλα στο άλλο, ακολουθώντας το ζωγραφικό παράδειγμα του Μπότσογλου.

Φρίζα, 1972
18πτυχο
Τέμπερα και ακρυλικό σε χαρτί

Λιοτριβιό II, 1978 - Γυναίκα στο χώρο του λιοτριβιού, 1983

Το 1978 ο Χρόνης Μπότσογλου απογοητευμένος από την πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα και κουρασμένος από τους πολιτικούς του αγώνες, αποτραβιέται για μεγάλο διάστημα στη Μυτιλήνη, όπου δημιουργεί μέσα σε ένα παλιό λιοτριβι-ατελιέ μια καινούργια ζωγραφική ενότητα με θέμα τα λιοτριβια. Στους πίνακες αυτούς τον απασχολεί κυρίως η απόδοση του μισοερειπωμένου χώρου και έτσι απεικονίζει σφραγισμένες πόρτες, παράθυρα, ξηλωμένα πατώματα, καταπακτές, βαρέλια, εγκαταλειμμένες πρέσες και μηχανήματα. Στα πρώτα έργα ο χώρος είναι διευρυμένος με αρκετά περιγραφικά στοιχεία αλλά έρημος, ενώ στα τελευταία της σειράς ο χώρος είναι πιο λιτός και ασαφής και εντάσσεται σε αυτόν η ανθρώπινη μορφή.

Βλέπω, σκέφτομαι, απαντώ

- Γιατί πιστεύεις ότι ο ζωγράφος επιλέγει ένα παλιό, εγκαταλειμμένο λιοτριβι για να το κάνει αντικείμενο της ζωγραφικής του σειράς; Τι προβληματισμούς και τι συναισθήματα θέλει να μας δημιουργήσει;
- Σύγκρινε την τεχνοτροπία (χρώματα, σχέδιο, απόδοση των λεπτομερειών) ανάμεσα στα δύο λιοτριβια. Τι διαφορές εντοπίζεις;
- Βάλε σε κύκλο τις λέξεις που νομίζεις ότι χαρακτηρίζουν το *Λιοτριβιό II*: ακατάστατο, σύγχρονο, οργανωμένο, μοναξιά, χαρά, φθορά.
- Μπορείς να περιγράψεις τη γυναίκα μέσα στο λιοτριβιό; Τι σχέση θα μπορούσε να έχει με το χώρο και με το ζωγράφο;

Ψάχνω και βρίσκω στην τάξη

- Προσπάθησε να βρεις άλλους παραδοσιακούς χώρους σαν τα λιοτριβια, που σχετίζονται με παραδοσιακές αγροτικές εργασίες, οι οποίες τείνουν σήμερα να εξαλειφθούν εξαιτίας της σύγχρονης τεχνολογίας, και να τους περιγράψεις. Σημείωσε εδώ τους χώρους και τις αντίστοιχες εργασίες.

Λιοτριβιό II, 1978
Λάδι σε μουσαμά

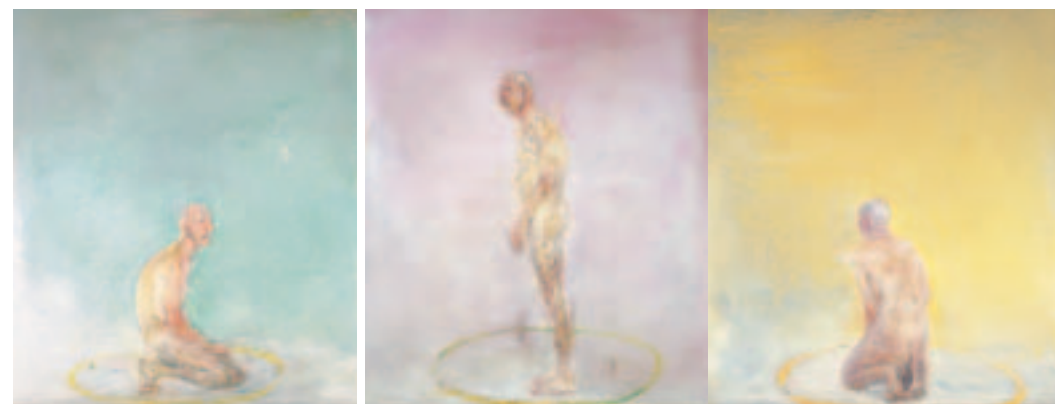
Γυναίκα στο χώρο του λιοτριβιού, 1983
Λάδι σε μουσαμά

Το τρίπτυχο του κίτρινου κύκλου, 1990 (τρίπτυχο)

Ένα από τα πιο αγαπητά θέματα του ζωγράφου είναι το ανθρώπινο σώμα. Σε όλη τη διάρκεια της καλλιτεχνικής του πορείας ζωγραφίζει τον εαυτό του, τη γυναίκα του, οικεία πρόσωπα, ανδρικά και γυναικεία, σε πολλαπλές εκδοχές. Στα πρώτα του έργα η ανθρώπινη μορφή αναπαρίσταται ρεαλιστικά, όμως από τη δεκαετία του '80 το ανθρώπινο σώμα απεικονίζεται γυμνό, χωρίς σαφή περιγράμματα, ακαθόριστο μέσα στο χώρο, με **εξπρεσιονιστικές** παραμορφώσεις και επιμηκύνσεις που αποκαλύπτουν τη ρευστότητα, τη μοναξιά, τη φθορά της ανθρώπινης φύσης. (Στον Εξπρεσιονισμό οι καλλιτέχνες παραμορφώνουν στα έργα τους την πραγματικότητα με στόχο να εκφράσουν τα βαθύτερα συναισθήματά τους.) Ο ζωγράφος εστιάζει στη δυναμική επεξεργασία της ζωγραφικής επιφάνειας: σβήνει, γράφει, δημιουργεί αλληπάλληλα χρωματικά και σχεδιαστικά στρώματα, αναμιγνύει πινελιές, χρωματικές κηλίδες, ίχνη και σε κάποιες περιπτώσεις ξύνει με κοπίδι το χαρτί ή τον καμβά για να δημιουργήσει μια γεμάτη, «ζωντανή» ζωγραφική επιφάνεια, ένα **παλίμψηστο** έργο (δηλαδή, μια ζωγραφική επιφάνεια με επάλληλα στρώματα).

Βλέπω, σκέφτομαι, απαντώ

- Το περιεχόμενο του έργου της φωτογραφίας είναι **συμβολικό**: η ίδια μορφή απεικονίζεται σε τρεις διαφορετικούς χώρους, ένα γαλάζιο που συμβολίζει τη σκέψη, ένα μοβ που συμβολίζει την πράξη και ένα κίτρινο που συμβολίζει τη νέκεια, δηλαδή το θάνατο. Ο κύκλος που περικλείει τη μορφή τι συμβολισμό πιστεύεις ότι έχει;
- Ο καλλιτέχνης ζωγραφίζει το ανθρώπινο σώμα γυμνό. Όπως εξομολογείται, και ο ίδιος όταν ζωγραφίζει, σταδιακά αφαιρεί τα ρούχα του. Τι προσπαθεί να πετύχει μέσα από αυτή τη διαδικασία; Τι συμβολίζει η γυμνότητα στο έργο του;
- Η δημιουργία παλίμψηστων απαιτεί από το ζωγράφο επιμονή, συνεχή προσπάθεια, αναζήτηση, ένταση. Μέσα από αυτή τη διαδικασία τι πιστεύεις ότι ο ζωγράφος ψάχνει να βρει; Τι θέλει να ανακαλύψει σχετικά με τη ζωγραφική, αλλά και σχετικά με την ανθρώπινη ύπαρξη;

Το τρίπτυχο του κίτρινου κύκλου, 1990
Λάδι σε μουσαμά (τρίπτυχο)

Φτιάχνω μόνος μου / μόνη μου

- Προσπάθησε να δημιουργήσεις το δικό σου παλίμψηστο. Χρησιμοποίησε μολύβια, παστέλ, γόμα για να φτιάξεις αλληλοδιαδεκόμενα στρώματα που θα περιέχουν χρώματα, γραμμές, ίχνη από σβησίματα, ακόμα και εκδορές.

Γριά γυναίκα LXXII, 1985

Το έργο της φωτογραφίας ανήκει στη σειρά με τίτλο *Σελίδες ημερολογίου*. Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει κυρίως ακουαρέλες και σχέδια, αλλά και κάποια γλυπτά και χαρακτικά, στα οποία απεικονίζεται η άρρωστη μητέρα του ζωγράφου. Ο Μπότσογλου για δέκα περίπου χρόνια, από το 1980 μέχρι και το θάνατό της, επισκεπτόταν συχνά τη μητέρα του, έκανε ένα πρώτο σχέδιο ή μια **ακουαρέλα** από φυσικού και στη συνέχεια ολοκλήρωνε το έργο στο εργαστήριό του. (Στην ακουαρέλα ή υδατογραφία τα χρώματα διαλύονται σε νερό και έτσι έχουν μεγαλύτερη διαφάνεια.) Στα τελευταία έργα της σειράς ο καλλιτέχνης δημιουργεί μια **παλίμψηστη** ζωγραφική, όπως και σε κάποια έργα από την ενότητα *η Εικόνα του σώματος*. Τα έργα είναι αριθμημένα με λατινικούς αριθμούς για να φαίνεται η χρονολογική τους σειρά.

Φτιάχνω μόνος μου / μόνη μου

- Φτιάξε το προσωπικό σου ημερολόγιο ζωγραφίζοντας για κάθε μέρα της εβδομάδας ένα σχέδιο με μολύβι ή ακουαρέλα. Βάλε τα 7 έργα σε χρονολογική σειρά και αριθμήσέ τα. Σημείωσε μια σκέψη ή ένα συναίσθημα που θέλεις να εκφράσεις ή ένα γεγονός ή ένα πρόσωπο που θέλεις να απεικονίσεις στο σχέδιο της κάθε μέρας.

Δευτέρα

Τρίτη

Τετάρτη

Πέμπτη

Παρασκευή

Σάββατο

Κυριακή

Γριά γυναίκα LXXII, 1985
Ακουαρέλα σε χαρτί arches

Βλέπω, σκέφτομαι, απαντώ

- Γιατί πιστεύεις ότι ο Μπότσογλου έδωσε στα έργα αυτά τη μορφή ημερολογίου; Γιατί προτίμησε να φτιάξει ένα ζωγραφικό ημερολόγιο για να αποτυπώσει την πορεία της περιπέτειας της μητέρας του;
- Ο ζωγράφος επέλεξε την εξπρεσιονιστική γραφή για να απεικονίσει την άρρωστη μητέρα του και όχι έναν πιο ρεαλιστικό τρόπο έκφρασης. Τι θέλει να τονίσει; Τι συναισθήματα εκφράζει; Σε εσάς τι συναισθήματα και τι σκέψεις δημιουργεί το άμορφο, σε αποσύνθεση σώμα της μάνας;

Κάνω τις αντιστοιχίες

- Ακουαρέλα
- Επάλληλα στρώματα χρωματικής και σχεδιαστικής επεξεργασίας
- Παλίμψηστο
- Μολύβι
- Σχέδιο
- Διαφάνεια

Προσωπική Νέκυια, 1993-2000

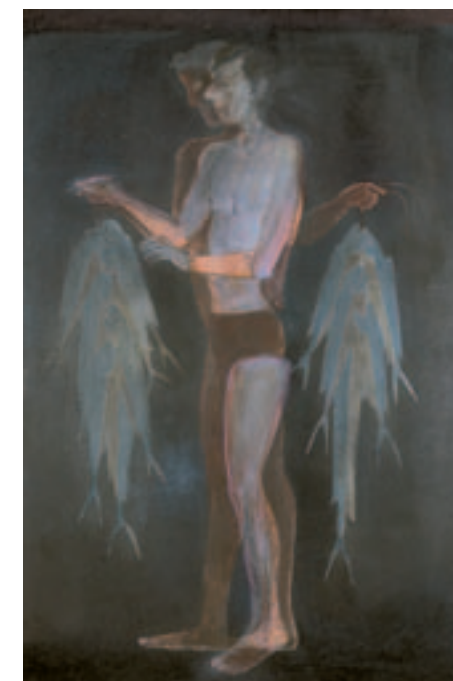
Η Προσωπική Νέκυια είναι ένα πολύπτυχο έργο, αυτοβιογραφικού χαρακτήρα, που αποτελείται από 26 πίνακες. Είναι εμπνευσμένο από τη λυρική οδύσσεια της Οδύσσειας και συγκεκριμένα από το επεισόδιο που περιγράφει την κάθοδο του Οδυσσέα στον Άδη και την τελετή της νέκυιας, προκειμένου να μάθει από τη μάντι Τειρεσία την εξέλιξη του ταξιδιού του και την επιστροφή του στην Ιθάκη. (Η νέκυια, από το νέκυς που στα αρχαία σημαίνει νεκρός, ήταν τελετή νεκρομαντείας, κατά την οποία οι αρχαίοι ανακαλούσαν τις ψυχές των νεκρών για να πληροφορηθούν τα μελλούμενα.) Όπως ο ομηρικός ήρωας έτσι και ο Μπότσογλου, ως νεκρομάντης, επαναφέρει στη μνήμη του ανθρώπους που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη ζωή του, φίλους, συγγενείς, συναδέλφους του, και τους απεικονίζει σε ένα σκοτεινό χώρο, συνδυάζοντας πραγματικά, μυθολογικά, ιστορικά, ονειρικά και φανταστικά στοιχεία.

Φτιάχνω μόνος μου / μόνη μου

- Χρησιμοποίησε υλικά, όπως αυτά που χρησιμοποιεί ο Μπότσογλου, για να ζωγραφίσεις μορφές άυλες και ονειρικές.

Προσωπική Νέκυια, 1993-2000
Σκόνες αερογραφίας και ακουαρέλα σε χαρτί
κολλημένο σε μουσαμά

Προσωπική Νέκυια, 1993-2000
Λαδοπαστέλ, σκόνες αερογραφίας και ξηρό παστέλ
σε χαρτί κολλημένο σε μουσαμά

Βλέπω, σκέφτομαι, απαντώ

- Με ποιους ζωγραφικούς τρόπους ο Μπότσογλου μας δημιουργεί την εντύπωση ότι οι ανθρώπινες φιγούρες είναι πεθαμένες ή ονειρικές;
- Γιατί ο ζωγράφος, στην προσπάθειά του να επαναφέρει στη μνήμη του ανθρώπους από το παρελθόν, μπερδεύει την αλήθεια με τη φαντασία, το ονειρικό με το πραγματικό; Τι θέλει να μας δείξει για τη διαδικασία της μνήμης;

Ψάχνω και βρίσκω στην τάξη

- Στις εικόνες που βλέπεις ο ζωγράφος δανείζεται στοιχεία από δυο πολύ γνωστά έργα της αρχαιότητας: τον Μοσκοφόρο της Ακρόπολης και τον Ψαρά της Σαντορίνης. Βρες πληροφορίες για τα έργα αυτά, την εποχή τους, το υλικό κατασκευής τους, την τεχνολογία τους.
- Σε άλλα πρόσωπα της Προσωπικής Νέκυιας ο ζωγράφος δίνει τη μορφή ομηρικών ηρώων, όπως της Αντίκλειας, του Τειρεσία, του Ελπήνορα, του Αχιλλέα. Συγκέντρωσε πληροφορίες για τους ήρωες αυτούς, καθώς και για ολόκληρο το επεισόδιο της καθόδου του Οδυσσέα στον Άδη.

Ο Βικέντιος Βαν Γκογκ καπνίζει την πίπα του, 2009

Από το 2002 ο ζωγράφος ασχολείται με τα πορτρέτα πέντε μεγάλων καλλιτεχνών, του Φράνσις Μπέικον, του Βίνσεντ Βαν Γκογκ, του Αλμπέρτο Τζιακομέτι, του Γιώργου Μπουζιάνη και του Γιαννούλη Χαλεπά, οι οποίοι επηρέασαν καθοριστικά την εξέλιξη του εικαστικού του έργου. Ο Μπότσογλου συγκέντρωσε πλούσιο φωτογραφικό υλικό και με βάση αυτό ζωγράφισε τα πορτρέτα των καλλιτεχνών αυτών ή πίνακες που απεικονίζουν τους καλλιτέχνες στο εργαστήριό τους, μόνους τους, με οικεία πρόσωπα ή με τα μοντέλα τους στην ώρα της δημιουργίας.

Φτιάχνω μόνος μου / μόνη μου

- Ζωγράφισε ένα πορτρέτο ακολουθώντας την τεχνοτροπία του Βαν Γκογκ. Χρησιμοποίησε τα έντονα χρώματα και την παραμορφωμένη γραμμή για να εκφράσει συναισθήματα.

Βαν Γκογκ,
αυτοπροσωπογραφία, 1888

Ο Βικέντιος Βαν Γκογκ
καπνίζει την πίπα του, 2009
Λάδι σε μουσαμά

Βλέπω, σκέφτομαι, απαντώ

- Για ποιο λόγο νομίζεις ότι ο Μπότσογλου θέλησε να ζωγραφίσει τους δασκάλους του; Τι αισθάνεται γι' αυτούς;
- Παρατήρησε το πορτρέτο της φωτογραφίας. Αν το συγκρίνεις με την αυτοπροσωπογραφία του Βαν Γκογκ βλέπεις κοινά σημεία ή διαφορές; Γιατί πιστεύεις ότι ο Μπότσογλου οικειοποιήθηκε την τεχνοτροπία του Βαν Γκογκ στο έργο του;

Ψάχνω και βρίσκω στην τάξη

- Αναζητήστε πληροφορίες για τους πέντε καλλιτέχνες που επηρέασαν το έργο του Μπότσογλου. Συζητήστε στην τάξη για την τεχνοτροπία, την τεχνική και τη θεματολογία τους. Εντοπίστε τις ομοιότητες και τις διαφορές στα έργα τους, κυρίως ως προς την απόδοση της ανθρώπινης μορφής. Αναλύστε τη σχέση τους με τη ζωγραφική του Μπότσογλου.

ISBN 978-960-8349-48-3
TIMH: 3 €